

Elof Westergaards prædiken påskedag

Taler

Elof Westergaard
Biskop i Ribe Stift

Dato

9. april 2023

Sted

Ribe Domkirke, Ribe

Omstændigheder**Prædikentekst**

Markusevangeliet kapitel 16, vers 1-8

Der er intet håb uden påskemorgen, siger Paulus i sit første brev til menigheden i Korinth. Og samme Paulus kunne såmen godt have fortsat med følgende henvendelse til sine læsere:

”I, mine venner, kan være nok så optaget af at håndtere kriser, men håbet kræver andet og mere.

Håbet er andet og mere end den optimisme, I selv kan mobilisere.

Håbet er mere end menneskets egen styrke og handlekraft.

Håbet bibringes os, kommer til os og gives os.

Håbet er dybest set samlet i påskens begivenheder i Guds forsonende kærlighed og i hans søn opstandelse påskemorgen.”

Det lyder måske mærkeligt – men det er godt at huske på dette midt i en tid, som er udråbt som krisetid, og hvor det meste angår opgaven i at dæmme op for det uundgåelige faretruende, alt det dystopiske, som ligger foran os og gør os usikre på fremtiden.

I dag påskemorgen hører vi virkelig noget andet, i dag bliver vi mødt af det stik modsatte – og det uagtet, at verden stadigvæk er et usikkert sted og præget af megen mørke.

Kristus er opstanden, livet sejrer over døden. Det er, hvad vi hører sagt til os.

Der, hvor vi ser kun kriserne, og truslerne ligger foran os, og at døden uundgåeligt hersker, hører vi nu, at livets herre, kærligheden og håbet møder os.

Maleren Carl Bloch har i disse år fået en renæssance. Det er som om, vi kan se hans billeder på ny eller i alt fald tilkende dem den værdi, som de er berettiget til.

Jeg ved ikke om I kender ham, men lad præsentere ham kort.

Carl Bloch levede i det 19. århundrede. Han bliver betegnet som en dansk historiemaler og malede også mange religiøse bibelske billeder. I samtiden var han elsket, men siden blev han udskældt for at skabe glansbilleder og nærmest også skrevet ud af kunsthistorien.

Men, som sagt, i dag oplever hans værker en ny interesse. For øjeblikket kan man således på Statens Museum for Kunst se en stor udstilling af hans værker.

Carl Bloch skildrede netop Kristi opstandelse påskemorgen. En ikonisk fremstilling, som jeg fornylig genså i Frederiksborg Slotskirke. Fremstillingen af Kristi opstandelse hører her til blandt en række af hans mest kendte bibelske skildringer.

Lad mig forsøge at beskrive Blochs skildring af Kristi opstandelse påskemorgen:

Den opstandne Kristus er trådt ud af graven, stenen er væltet fra. Kristus træder frem som en lysende skikkelse i hvide klæder. Han løfter sine hænder mod himlen i tak.

Bloch har malet lillier vokse frem omkring Jesu fødder og ben. Det er udsprungne lillier, der giver associationer til Grundtvigs salmer, *Påskeblomst, hvad vil du her* og *Tag det sorte kors fra graven*, hvor henholdsvis gule påskeliljer og hvide liljer knyttes sammen med Jesu opstandelse. Påskemorgen illustreret og understreget gennem forårets stærke grokraft.

De eneste øvrige personer på billedet er to unge engle i hvide klæder, som knæler

på hver side af Jesus.

Uagtet hvor godt billedet er malet, teknisk og kompositorisk, så er det et glansbillede. Sådan har jeg altid tænkt, og der er da også noget i den forklarede Jesuskikkelse, i hans teatraliske fremtonen der foran graven påskemorgen, og de vel sentimentale engle, som er for meget, men omvendt kan man måske sige, at den fremmedhed, den uforståelighed, opstandelsen er for os idag, og må være for os, som lever med døden som et vilkår, ikke bliver mindre gennem denne fremstilling.

Fremmedheden i det, som skete påskemorgen, består samtidigt med, at budskabet står soleklart: Jesus er trådt ud af dødens mørke, og han har væltet gravens porte til side og bringer Guds lys frem i verden. Det er påskemorgens budskab.

Her er mere end jeg kan forstå og gribe med min forstand, men det er dog troens budskab. Og det er et budskab, som går til både hjerte og forstand, og som skaber håb i vi menneskers liv.

Opstandelsestroen bygger, ligesom det overhovedet at tro, på Gud og på menneskets hengivelse til Gud. Opstandelsestro er at slippe sig selv og at være åben overfor noget, som virkelig er større end en selv.

Døden erfarer vi som et vilkår, savnet og sorgen møder vi uundgåelig på vores vej, men at kærligheden trods alt skulle være stærkere end døden, det har vi brug for at høre sagt til os igen og igen.

Og Carl Blochs billede i al dens fremmedhed møder os egentlig ganske klart med dette budskab: at Kristus er opstanden. At kærligheden nu viser sig stærkere end døden. At nattemørket skal følges af morgenlyset, og at kød og blod ikke blot forgår, for vi er for altid er mærket af Guds ånd. Guds lys, opstandelsens lys har både lagt evigheden ind i menneskets liv og sat en lysfuld horisont op for mennesket.

Egentlig er det er så enkel: Kristus er opstanden, og det – hvor underfuldt det end kan synes os – er sket for at give os mod på livet og håb for fremtiden.

Nu sidder jeg så alligevel tilbage med en stærk fornemmelse af at være kommet for let om ved det, her i denne prædiken påskemorgen.

Carl Bloch kunne, tror jeg, med sin ligefremme fremstilling, gribe mennesker i sin samtid, give dem en følelse af midt i vækkelsernes tid, hvor central opstandelsen, Kristi opstandelse, påskemorgen virkelig er. Men griber Kristi opstandelse os med samme kraft i dag.

Tænk, hvis vi kunne tale om Kristi opstandelse med samme ligefremhed i dag. Ja, idet hele taget kunne tale mere om og sætter flere ord på det kristne håb.

Det forekommer mig, at vi her er præget af en større blufærdighed, samtidig med, at der også er andre sprog, som har fået primær rang.

Jeg tænker her såvel på det rationelle sprog som på det følelsesmæssige sprog. Det første, det rationelle sprog, har det med at plukke vingerne af alle engle og kun give plads til det, som kan måles og vejes; mens det andet, det følelsesmæssige sprog, i dag sjældent synes at gå ud over det, jeg selv føler.

Man kan måske sige, at den verden, vi lever i, med vores primære betragtningsmåde ofte bliver betragtet instrumentelt, som en ren rationel beskrevet verden, og dermed som en gold verden, hvor der ikke er plads til det mysterium og den gave, livet er. Og hvad angår følelserne, så er de så meget knyttet til jég'et, at man kan spørge om det stimulere andet og mere end narcissisme og selvoptagethed.

Her er der grund til at lytte igen til Paulus, som jo boksede med den opstandelse for snart to tusinde år siden. Hvis ikke Kristus er opstanden, sagde han, hvordan skulle jeg så få mod til at gribe ud efter verden, skrev han til menigheden i Korinth. Han sagde: "Og hvis det kun var med et menneskeligt håb, jeg kæmpede med vilde dyr i Efesos, hvad gavnede det mig så? Hvis døde ikke opstår, så lad os æde drikke, for i morgen skal vi dø!".

Paulus er ikke optaget af, hvordan og på hvilken måde, opstandelsen er; men håbet er stærkt, fordi håbet netop har indflydelse på det, liv, vi lever. Opstandelsestroen giver mod og kræfter. Den revser forkrampet nydelsessyge, når vi bliver bange for, at vi ikke får nok ud af livet inden, vi dør.

Opstandelsestroen understreger, at det ikke er vores forestående død, som er drivkraften for vores handlinger og væren i dette liv. Nej, det er troen, håbet og kærligheden, sådan som selvsamme Paulus netop skrev i det samme brev til menigheden i Korinth, der hvor han skrev, at størst af alt er kærligheden.

Kristus er opstanden, han er sandelig opstanden.

Glædelig påske!

Kilde

Manuskript tilsendt af taler

Kildetype

Digitalt manuskript

Tags

Første tekstrække, Prædiken, Prædikener fra 2000-tallet, Påskedag

Relateret

Henrik Stubkjærs prædiken påskedag
9. april 2023

Henrik Wigh-Poulsens prædiken påskedag
9. april 2023

Mads Davidsens prædiken påskedag
9. april 2023

Marianne Christiansens prædiken påskedag
9. april 2023

Marianne Gaardens prædiken påskedag
9. april 2023

Paneeraq Siegstad Munks prædiken påskedag
9. april 2023

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/elof-westergaards-praediken-paskedag>